

Sisteme Încorporate

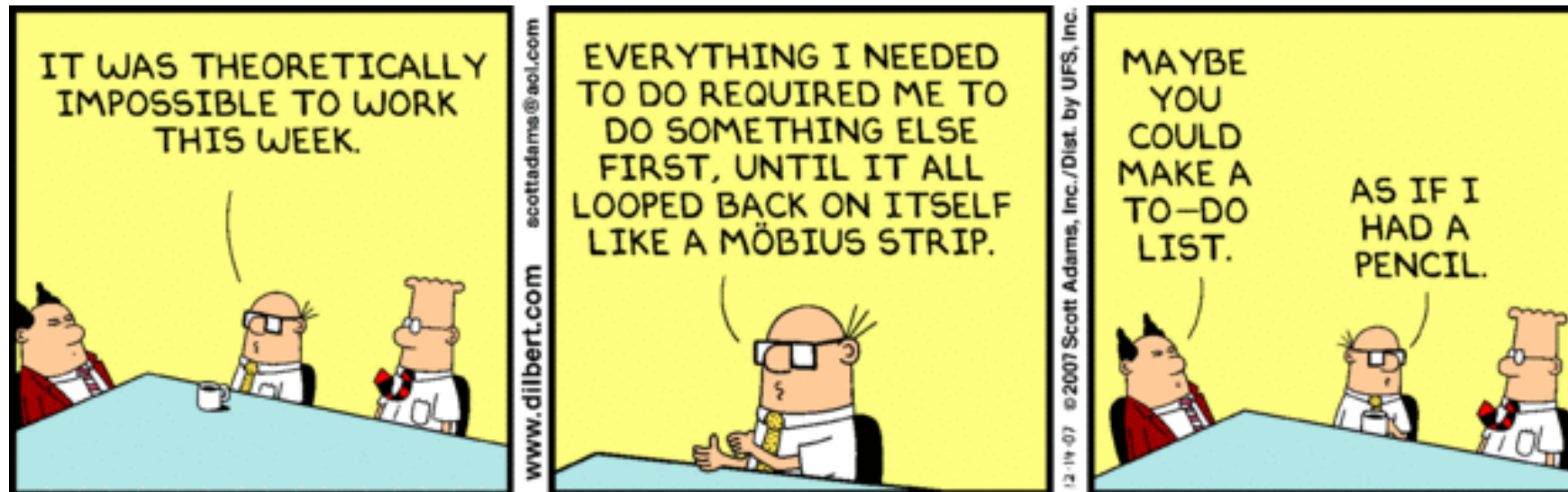
Cursul 8

Software de timp real

Sisteme de operare de timp real

Planificare

Facultatea de Automatică și Calculatoare
Universitatea Politehnica București

<http://dilbert.com/strips/comic/2007-12-14/>

Definiție: Sisteme de timp real

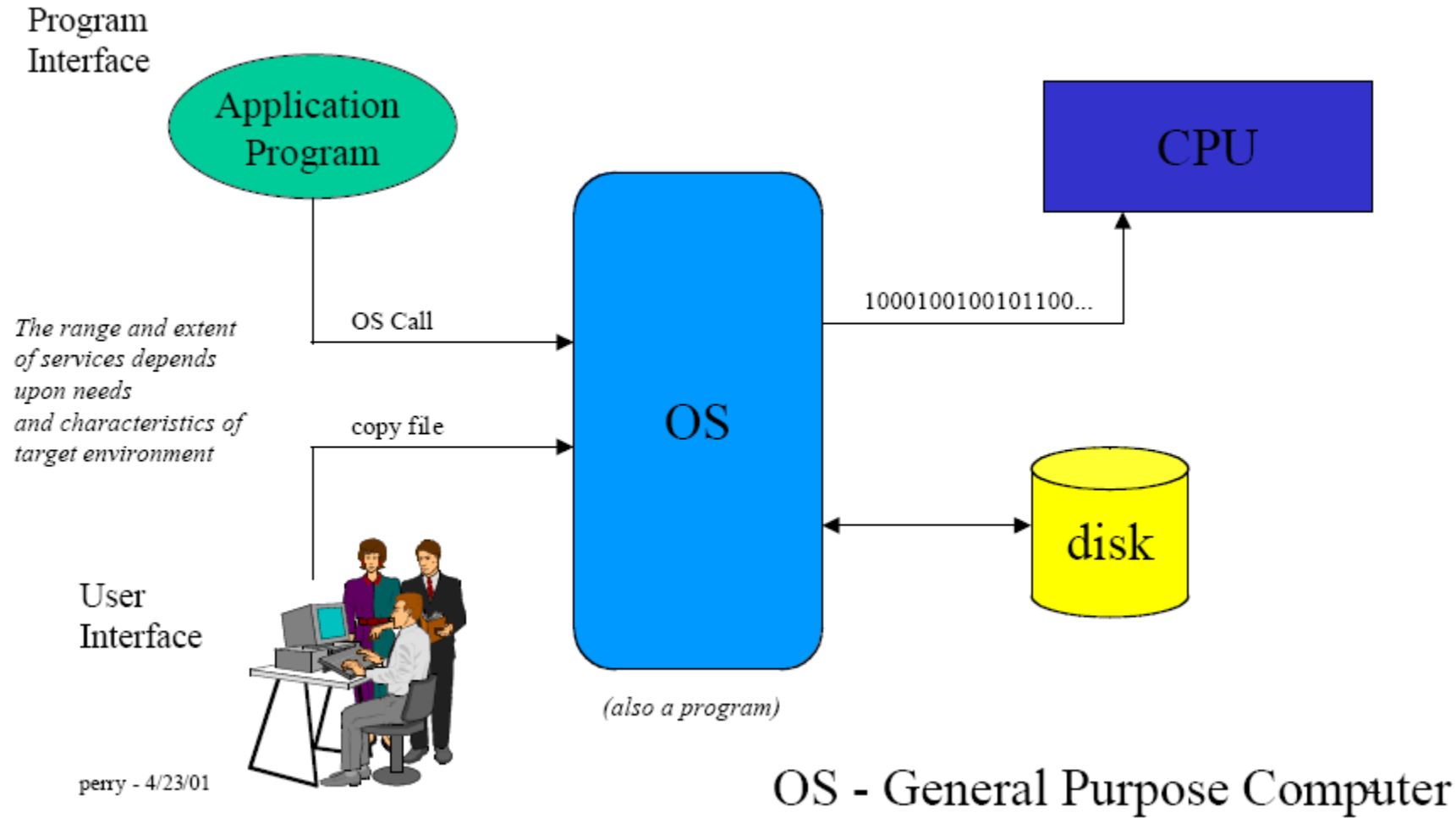
- Un sistem embedded care monitorizează, răspunde la stimuli sau controlează mediul extern în timp real (**sisteme reactive**)
- Exemple:
 - Vehicule (automobil, avion, ...)
 - Controlul traficului (autostradă, aerian, căi ferate, ...)
 - Controlul proceselor (uzină electrică, chimică, ...)
 - Sisteme medicale (terapia prin iradiere, ...)
 - Telefonie, radio, comunicații prin satelit
 - Jocuri de calculator

- Constrângeri de timp/termen limită
 - Corectitudine temporală și funcțională
- Hard deadline
 - Trebuie să respecte termenul **întotdeauna**
 - Controller pentru traficul aerian
- Soft deadline
 - Trebuie să respecte termenul **frecvent**
 - Decoder MPEG
- Concurență (procese multiple)
 - Face față la semnale multiple de intrare și ieșire
- Fiabilitate
 - Cât de des se defectează sistemul
- Toleranța la defecte
 - Recunoașterea și tratarea erorilor și defectelor
- **Sisteme Critice**
 - Cost mare al unui defect
 - Sistem hard real time $\Rightarrow$ sistem critic

- Abordări tipice:
 - Sincron
 - O singură buclă de program
 - Asincron
 - Sistem foreground/background
 - Multitasking

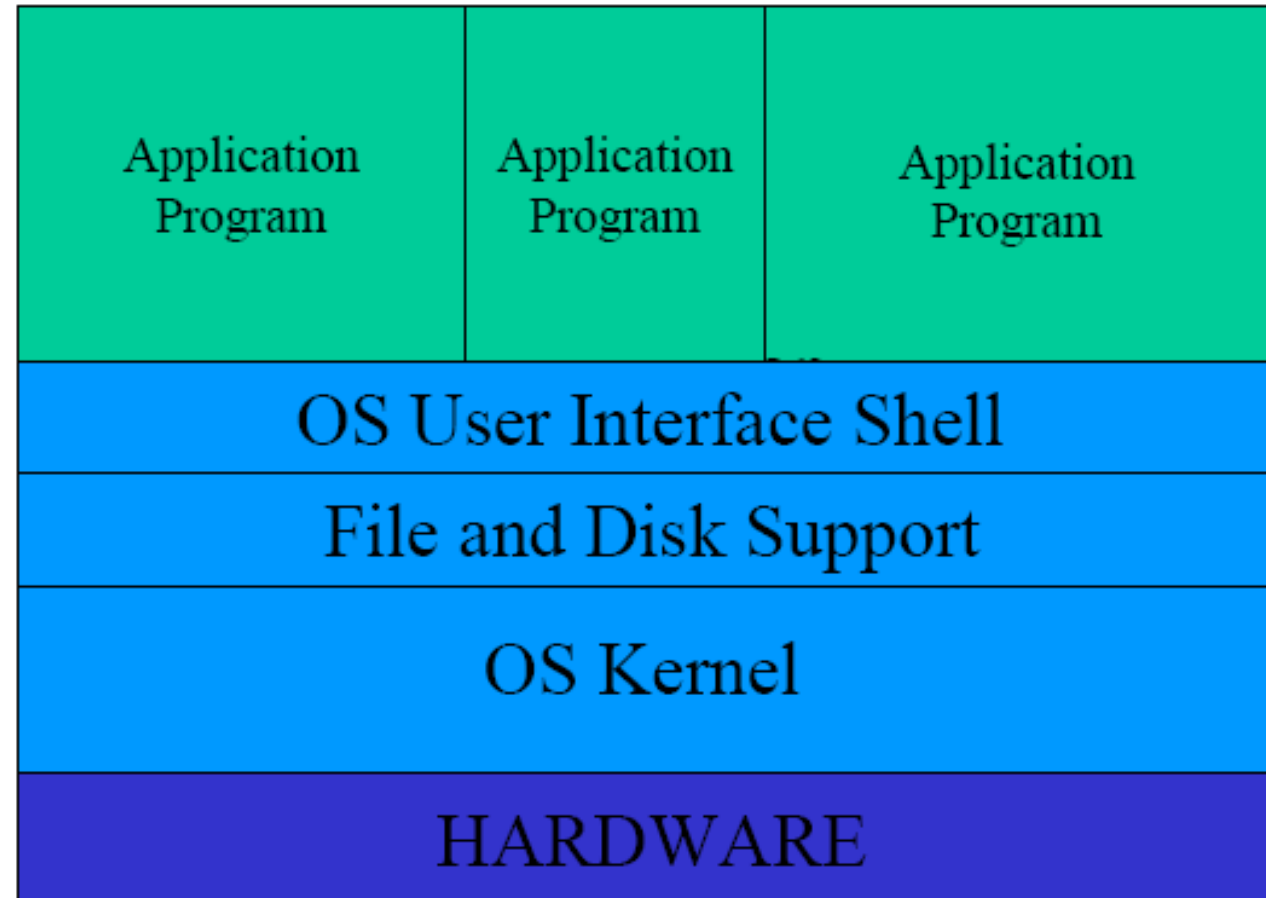
- Ce este un sistem de operare?
- O colecție organizată de extensii software a hardware-ului care îndeplinesc următoarele funcții:
 - Rutine de control pentru operarea sistemului (permit accesul la resursele calculatorului: file-system, I/O, memorie etc)
 - Un mediu pentru execuția de programe

Serviciile unui SO

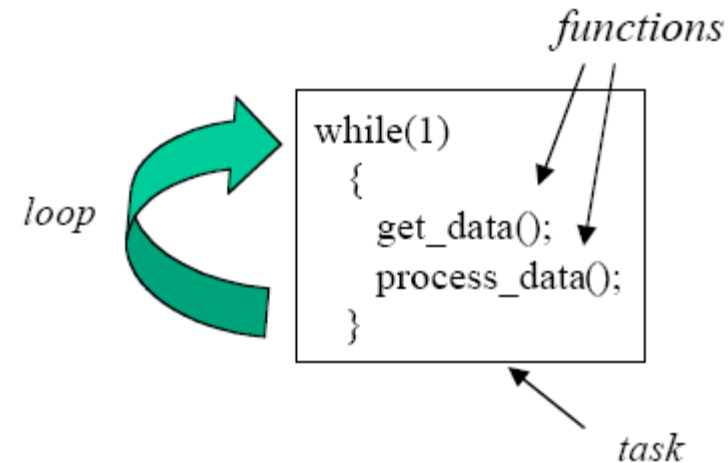
- Ce face de fapt un sistem de operare?
- Administrează resursele de sistem (procesor, memorie, I/O, etc.)
 - Ține evidența asupra statusului și “proprietarului” fiecărei resurse
 - Decide cine primește resursa
 - Decide cât de mult timp resursa poate fi alocată
- În sisteme cu execuție concurentă
 - Arbitrează și rezolvă conflictele de resurse
 - Optimizează performanțele în contextul utilizatorilor multipli
- Gândiți-vă la un SO ca la proprietarul unei cărți pe care toți studenții de la acest curs trebuie s-o citească
 - Care sunt problemele care apar?

SO – Structura Ierarhică

- Tipuri de sisteme de operare
 - Cele mai simple = kernel de dimensiuni mici pe un procesor embedded
 - Complexe = SO comercial Full-Featured
 - Securitate
 - Utilizatori multipli
 - Suport grafic
 - Suport pentru rețea
 - Drivere comunicație cu o gamă largă de periferice
 - Programe cu execuție concurentă

- Un task este un proces repetitiv
 - Buclă infinită
 - Conceptul de baza în sistemele de operare de timp real (RTOS).

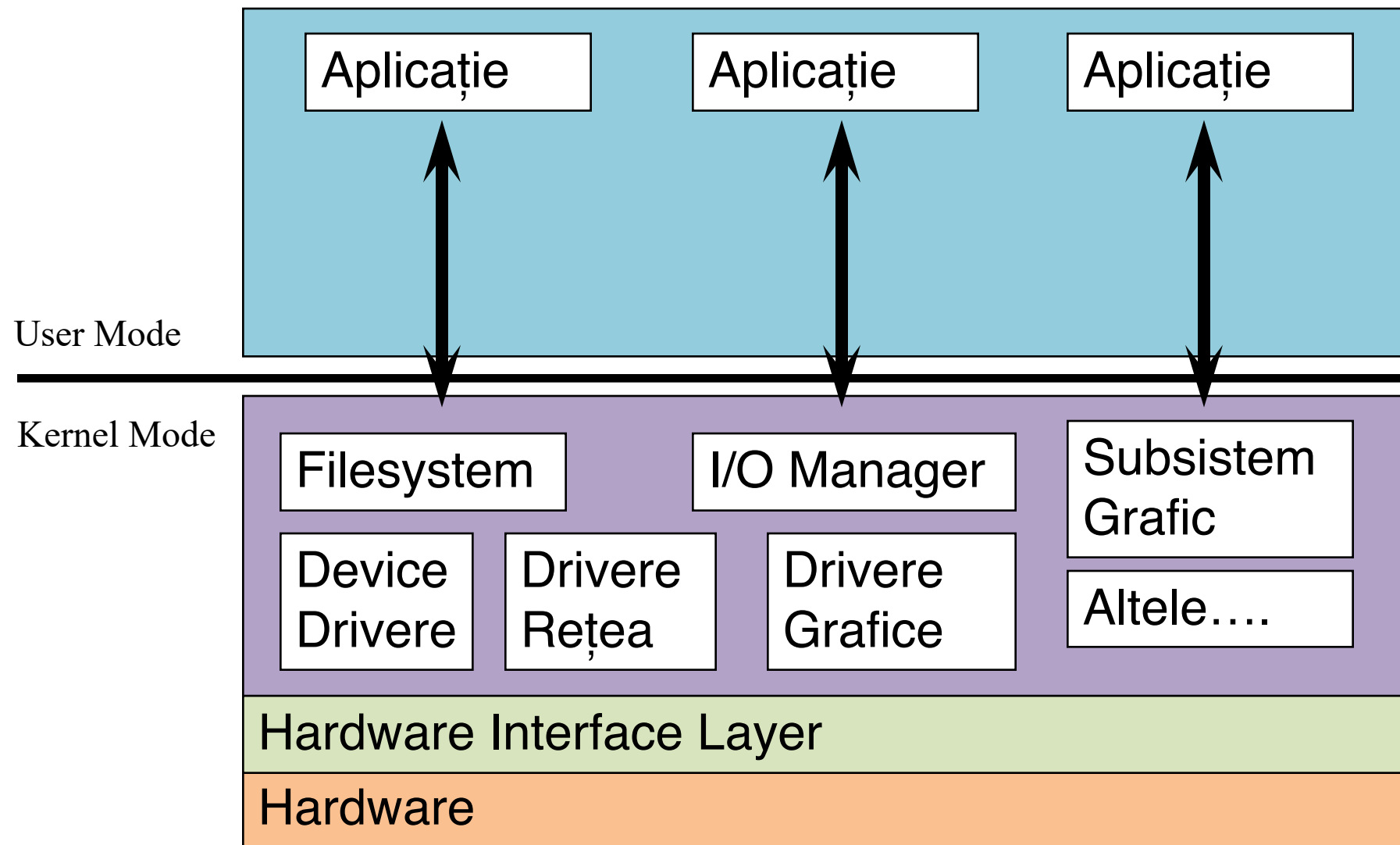
- O funcție este o procedură care poate fi apelată. Aceasta rulează apoi întoarce o valoare la terminarea execuției.
 - `process_data();`
 - `int add_two_numbers(int x, int y);`

- În majoritatea cazurilor, RTOS = OS Kernel
 - Un sistem embedded este proiectat pentru un singur scop așa că majoritatea funcționalităților unui SO comercial sunt redundante (consolă, interfața grafică, suport tastatură, mouse etc.).
 - RTOS permite controlul ferm asupra resurselor sistemului
 - Nu există procese de background inutile
 - Număr maxim de task-uri care pot rula pe sistem
 - RTOS permite controlul temporizării proceselor
 - Manipularea priorității task-urilor
 - Opțiuni de setare a mecanismului de planificare

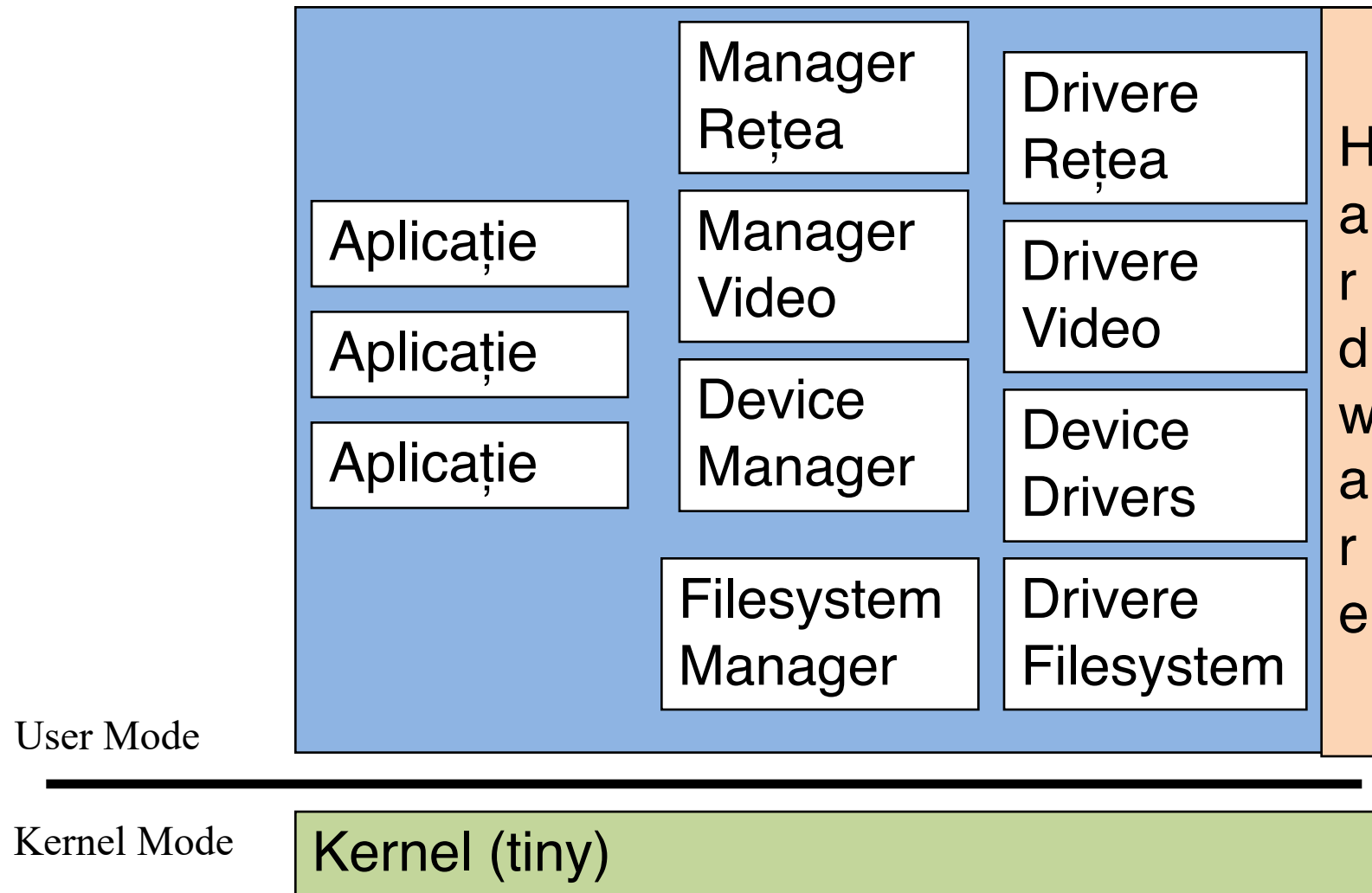
Implementarea în Real-Time OS

- Nuclee mici și rapide
- Extensii de timp real la sisteme de operare comerciale
- Sisteme de operare experimentale
- Parte din run-time-ul unor limbaje de programare
 - Java (embedded real-time Java)
- Kernel monolitic vs. Microkernel

Organizarea unui kernel monolitic

Organizarea unui microkernel

- Kernel-ul OS îndeplinește 3 funcții:
 - **Task Scheduler:** Determină care task va rula în cuanta de timp următoare pentru un sistem multitasking.
 - **Task Dispatcher:** Produce informația necesară în contextul pornirii unui task
 - **Intertask Communication:** Implementează un mecanism de comunicație între două procese

- Dacă ne întoarcem la analogia cu cartea
 - **Task Scheduler:** Cine primește cartea și când?
 - **Task Dispatcher:** Managementul transportului cărții de la o persoană la alta
 - **Intertask Communication:** Ce se întâmplă dacă un student vrea să vorbească cu altul? Doar un singur student poate avea cartea la un moment dat.

- Strategii de design pentru nucleul RTOS
 - Polled Loop Systems
 - Sisteme Interrupt Driven
 - Sisteme Foreground / Background
 - Multi-tasking
 - Full Featured RTOS

- Cel mai simplu nucleu real-time
- O singură instrucțiune repetitivă testează un flag care indică dacă un eveniment s-a produs sau nu.
- Nu este nevoie de comunicație între task-uri sau mecanisme de planificare – avem un singur task.
- Se comportă excelent în cazul canalelor de viteză mare de transmisie a datelor.
 - Evenimentele se petrec la intervale de timp uniforme (și relativ mari)
 - Procesorul se ocupă numai de canalul de date

- Un automat programabil care trebuie să îndeplinească următoarele funcții
 - La fiecare 20ms trebuie să actualizeze ceasul sistemului
 - La fiecare 40ms rulează un modul de control
 - Încă trei module fără constrângeri puternice de timp
 - » Actualizarea ecranului operatorului
 - » Primirea de comenzi de la operator
 - » Înregistrarea unui istoric de evenimente și comenzi

Program cu o singură buclă de control

```
while (1) {  
    wait_clock_tick();  
    if(time_for_clock) update_clock();  
    if (time_for_control) do_control();  
    else if (time_for display update) refresh_display();  
    else if (time_for_input) get_input();  
    else if (time_for_log) save_log();  
}
```


- Trebuie ca: $t1 + \max(t2, t3, t4, t5) \leq 20 \text{ ms}$
 - Se pretează la programe simple, cu numar limitat de funcții și constrângeri

```
int main(void) {
    Init_All();
    for (;;) {
        IO_Scan();
        IO_ProcessOutputs();
        KBD_Scan();
        PRN_Print();
        LCD_Update();
        RS232_Receive();
        RS232_Send();
        TMR_Process();
    }
    // n-ar trebui sa ajunga aici
    printf("Eroare...");
    return (0);
}
```

- Fiecare funcție apelată în bucla infinită se execută independent
- Fiecare funcție trebuie să-și înceteze execuția după un timp rezonabil, indiferent de codul executat.
- Nu se știe frecvența la care se execută bucla principală
 - Frecvența poate varia în funcție de evoluția sistemului și de starea curentă
- Bucla conține și funcții periodice și funcții executabile la anumite evenimente
 - Majoritatea task-urilor sunt event-driven
 - ex. `IO_ProcessOutputs` este event-driven
 - De obicei au asociate la intrare cozi de mesaje
 - Ex. `IO_ProcessOutputs` primște evenimente de la `IO_Scan`, `RS232_Receive` și `KBD_Scan` când o ieșire trebuie activată
 - Celelalte sunt periodice
 - Nu răspund la evenimente dar pot avea perioade diferite și își pot schimba în timp perioada de execuție

Observatii (cont.)

- Trebuie implementate niște metode simple de comunicație inter-task
 - Ex. Vrem să nu mai citim intrările după ce s-a apăsă o anumită tastă sau să repornim citirea la altă apăsare
 - Cerere de la KBD_scan() la IO_scan()
 - Ex. Vrem să restricționăm execuția anumitor rutine în funcție de circumstanțe
 - Apare o avalanșă de schimbări de stare la intrările sistemului și legătura RS232 nu poate să le trimită pe toate
 - Reducem perioada IO_scan() a.î. transmisia să fie completă
- Uneori este nevoie să se execute câteva operații simple dar prioritare
 - Ex. Micșorează luminozitatea LCD-ului după un timp de la ultima apăsare, clipește cursorul la poziția curentă pe ecran cu o anumită frecvență fixă.
 - De cele mai multe ori aceste procese nu au funcții dedicate (sunt prea simple) ci sunt executate sincron de o rutină de timer

- Pro:
 - Foarte simplu de implementat în cod și de depanat
 - Timpul de răspuns este foarte ușor de determinat
- Contra:
 - Poate să cedeze la evenimente în rafală
 - În general, nu are suficiente funcționalități pentru controlul sistemelor complexe
 - Cicli de ceas pierduți, mai ales dacă evenimentul din buclă se petrece foarte rar

- Ce este o întrerupere?
- Un semnal hardware care inițiază un eveniment
- La recepția unei întreruperi, procesorul:
 - Finalizează instrucțiunea curentă
 - Salvează Program Counter (ca să se întoarcă de unde a pornit)
 - Încarcă în PC adresa de început a rutinei de tratare a întreruperii
 - Execută RTI
- De obicei, sistemele de timp real pot să trateze mai multe întreruperi simultan prin implementarea unui mecanism de priorități
 - Întreruperile pot fi pornite/oprite
 - Întreruperile cu cea mai mare prioritate sunt tratate primele

Fiecare rutină are atașată o coadă de evenimente

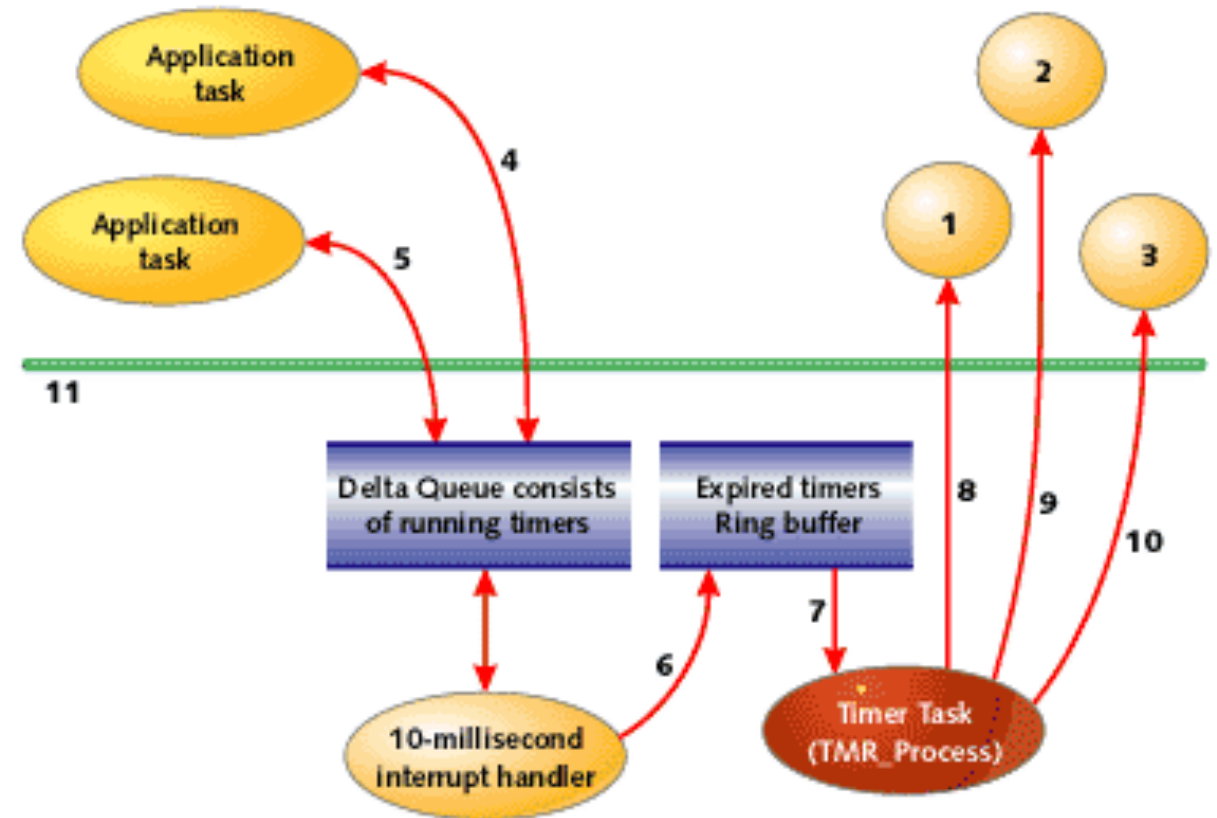
Ex.: listă circulară cu două metode: GetEvent și PutEvent

- Trimiterea și primirea de evenimente

```
void IO_ProcessOutputs(void) {  
    int ret;  
    EVENT_TYPE OutputEvent;  
    OutputEvent.NewState = 1;  
    OutputEvent.Number = 1;  
    PutEvent(&OutputEvent); // insereaza un eveniment in coada  
    // .....  
    if ((ret = GetEvent(&OutputEvent) != EMPTY) {  
        // am primit un eveniment; proceseaza  
        IO_OutputChange(OutputEvent.Number, OutputEvent.NewState)  
    }  
}
```

- Mai multe acțiuni trebuie executate cu exactitate sau periodic
 - Afișarea cursorului
 - O ieșire care trebuie închisă/deschisă periodic
 - Afișează un mesaj la o anumită oră sau periodic
 - Iluminează/stinge LCD-ul după un timp
- E mai dificil de implementat câte o funcție pentru fiecare
 - Se alocă mai multe variabile de incrementare în rutina de întrerupere a timerului
- O soluție: timer software

- Pentru fiecare timer folosit se definește o funcție care se execută la expirarea intervalului
- Rutine de TMR_Start si TMR_Stop
- Toate timerele din sistem sunt ținute în “coada delta” în ordinea expirării lor.
 - Timerele care expiră peste 10, 60, & 200 tick-uri de ceas vor fi stocate:
 - 10 50 (= 60 - 10) 140 (= 200 - 60)

- Cea mai comun întâlnită soluție hibridă pentru aplicațiile embedded simple
- Folosește un fir de execuție interrupt-driven (foreground) ȘI un fir de execuție în bucla principală (background)
- Toate soluțiile real-time sunt niște cazuri speciale de sisteme foreground/background
- Polled loops = Sistem Background-only
- Sisteme Interrupt-only = Sisteme Foreground-only
- Tot ce nu este time-critical trebuie să fie în fundal
- Background este procesul cu prioritatea cea mai mică

Foreground (interrupt) *(t1)*

```
on interrupt {  
    do_clock_module();  
    if(time_for_control) do_control();  
}
```

Background *(t2)*

```
while (1) {  
    if (time_for_display_update) do_display();  
    else if (time_for_operator_input) do_operator();  
    else if (time_for_request) do_request();  
}
```

- Departajarea relaxează constrângerile: $t1 + t2 \leq 20 \text{ ms}$

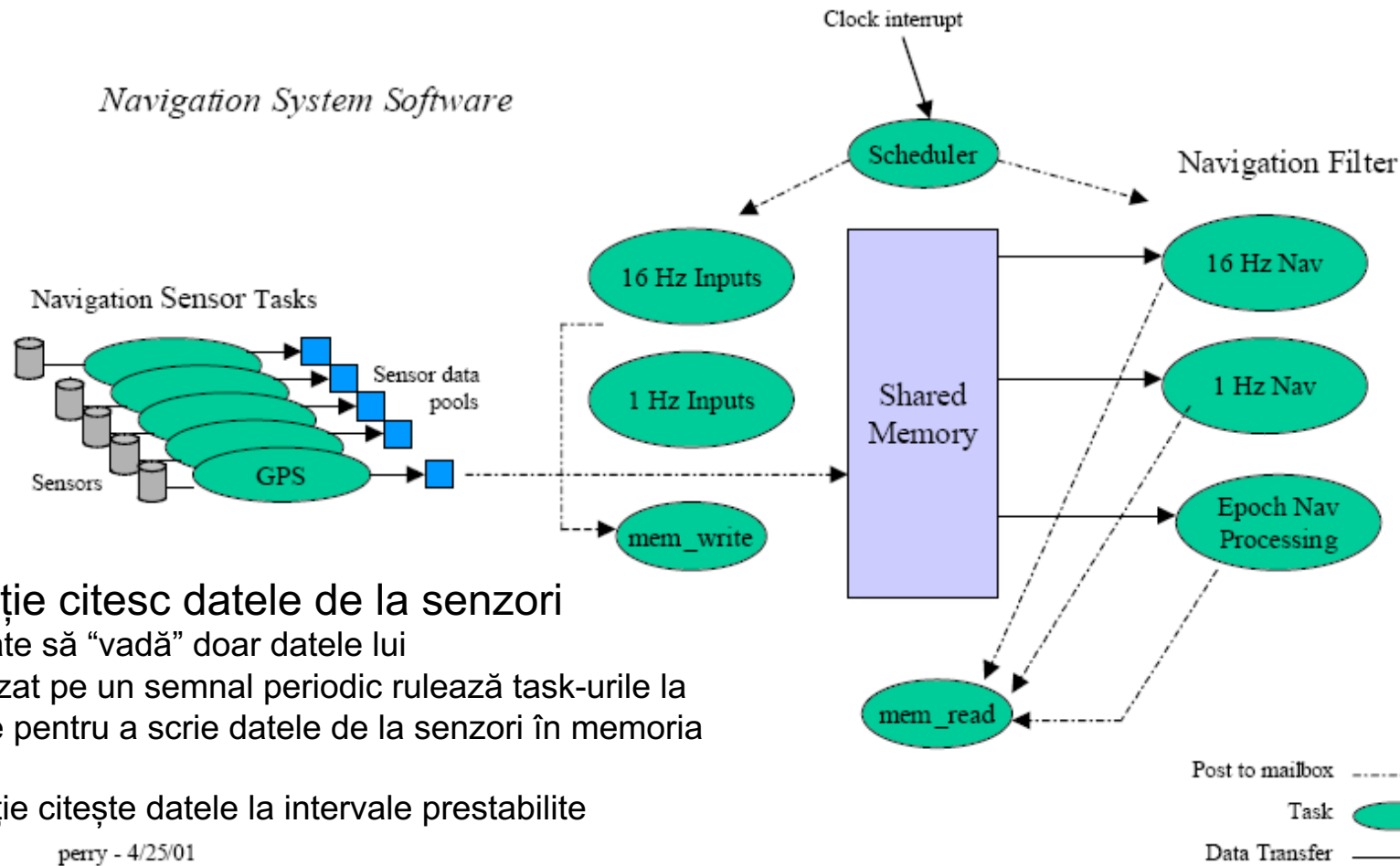
Abordarea Multi-Tasking

- O buclă de control: un singur “task”
- Foreground/background: două task-uri
- Generalizare: task-uri multiple
 - Numite și procese, thread-uri
 - Fiecare proces se execută în paralel
 - Procesele interacționează simultan cu elementele externe
 - Monitorizează senzorii, controlează efectoarele, tratează , IO etc.
 - Creează iluzia paralelismului
 - Cerințe
 - Planificarea proceselor
 - Partajarea datelor între procese concurente

- Ce înseamnă Multitasking?
 - Procese separate împart același procesor (sau procesoare)
 - Fiecare task se execută în contextul propriu
 - Deține procesorul pentru cuanta curentă de timp
 - Are variabile proprii
 - Poate fi întrerupt
- Mai multe task-uri pot interacționa și funcționa ca un program unitar.

- Un proces poate avea
 - Cerințe de resurse
 - Prioritate atașată
 - Relații de precedență
 - Cerințe de comunicare
 - Și, cel mai important, constrângeri de timp
 - » Specificarea momentului de timp la care să se execute sau să se termine o acțiune
 - » Ex. Perioada unui proces periodic
 - » Sau deadline pentru un proces neperiodic

Exemplu Multitasking

Task-urile de navigație citesc datele de la senzori

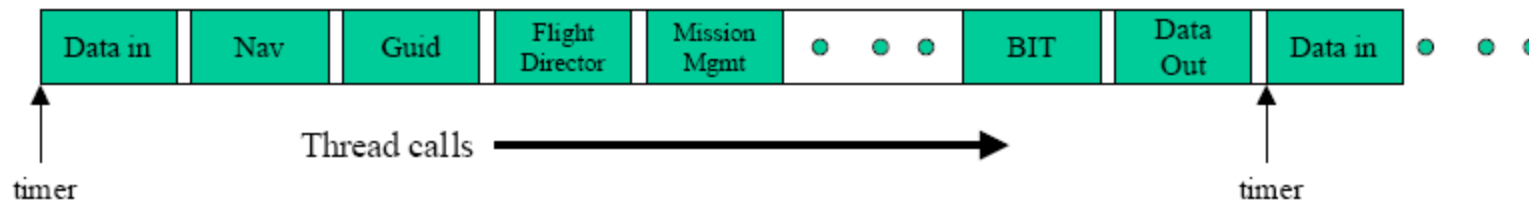
- Fiecare task poate să “vadă” doar datele lui
- Planificatorul bazat pe un semnal periodic rulează task-urile la frecvențe diferite pentru a scrie datele de la senzori în memoria partajată.
- Filtrul de navigație citește datele la intervale prestabilite

perry - 4/25/01
4

- Context switching
 - Atunci când CPU-ul schimbă un fir de execuție cu un altul se face o schimbare de context
 - Se salvează MINIMUL de informații menite să refacă procesul întrerupt la o apelare ulterioară
 - Exemplul cu cartea: De ce e nevoie? (*nume, pagina, paragraf, cuvantul_nr.*)
 - Într-un sistem de calcul MINIMUL este, de cele mai multe ori
 - Conținutul registrelor
 - Conținutul PC
 - Conținutul registrelor de coprocesor (dacă e cazul)
 - Adresa paginii de memorie
 - Adresele I/O-urilor mapate în memorie
 - Variabile speciale
 - În timpul schimbării contextului, întreruperile sunt dezactivate
 - Sistemele de timp real trebuie să aibă timpi minimi pentru context-switching.

- Câte task-uri împart același procesor?
 - Sisteme cu execuție ciclică
 - Sisteme round-robin
 - Sisteme preemptive

- Folosește o planificare statică pentru a ordona toate firele de execuție

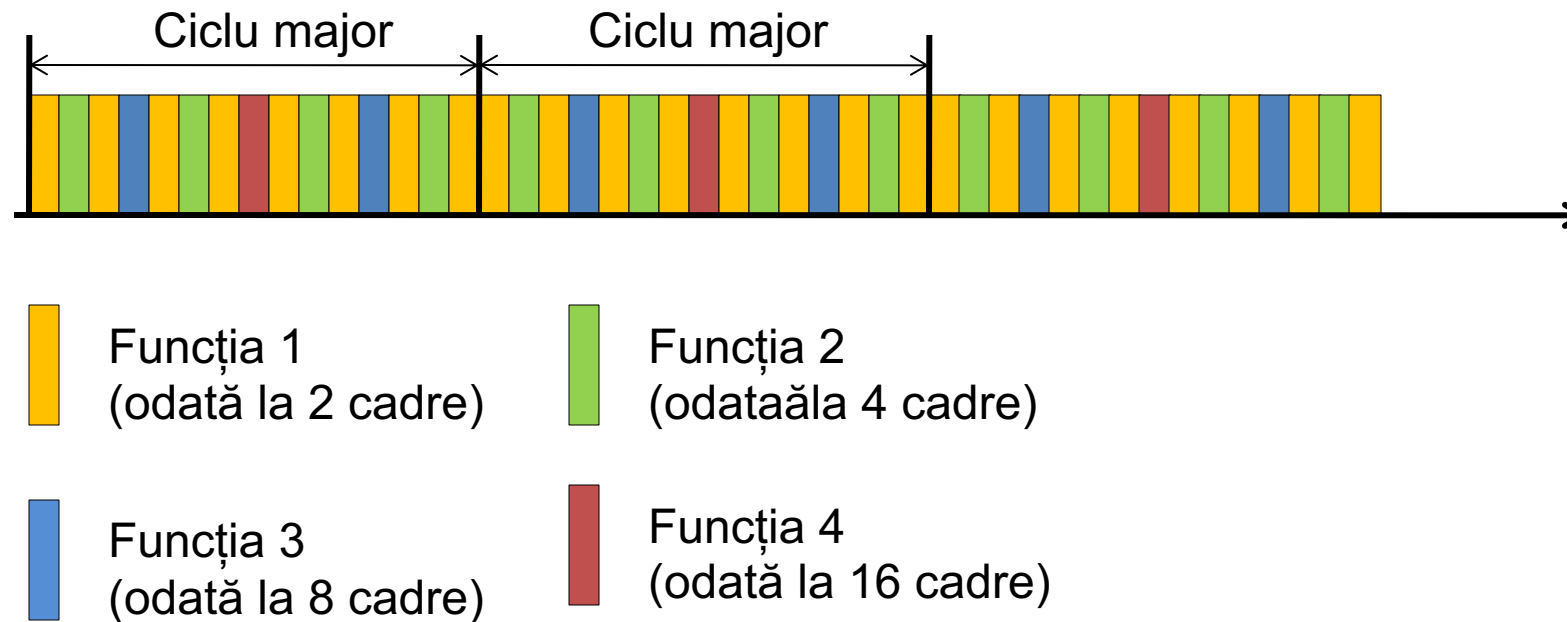
- Pro:
 - Ușor de implementat (folosite în sisteme critice și de menținere a vieții)
- Contra:
 - Nu sunt foarte eficiente d.p.d.v. al folosirii CPU
 - Nu permit un timp de răspuns optim (întotdeauna, unele sarcini au prioritate mai mare)

- Procesele se execută secvențial până la finalizarea tuturor
- De multe ori în conjuncție cu o schemă de execuție ciclică
- Fiecărui task îi este alocată o cuantă de timp.
- Există un timer de sistem care generează o întrerupere la expirarea fiecărei cuante de timp
- Task-ul se execută până la finalizare sau până la terminarea cuantei de timp alocate lui.
- Contextul este salvat sau refăcut la fiecare ieșire/intrare a procesului într-o cuantă de execuție.

- Aplicabilă la task-urile periodice
- Se construiește o tabelă și fiecare proces are alocată o cuantă de timp
- Previzibil dar inflexibil
 - Tabela este total refacută când un singur proces își modifică timpul de execuție
- Timpul este împărțit în cicli minori (o cuantă) și un timer declanșează execuția procesului planificat pentru cuanta respectivă de timp.
- Un set de cicli minori constituie un ciclu major care se repetă continuu.
- Operațiile sunt implementate ca niște proceduri și sunt incluse în liste de execuție pentru fiecare ciclu minor
- La începutul unui ciclu minor timerul apelează în ordine fiecare procedură din lista respectivă.
- Fără preempție: operațiile lungi trebuie “sparte” pentru a putea încapa într-un ciclu minor.

Exemplu

- Patru funcții care se execută la 50, 25, 12.5 și 6.25Hz (20,40,80 și 160ms) pot fi planificate într-o execuție ciclică cu un ciclu minor de 10ms:

- Un task cu prioritate mai mare poate să preempteze pe un al doilea, dacă acesta din urmă este în execuție în cuanta curentă de timp
- Prioritățile alocate fiecărui task sunt bazate pe urgența execuției fiecărui task în parte
- Prioritățile pot să fie fixe sau dinamice

- Non-preemptive: procesul, odată pornit nu se oprește decât după ce și-a terminat execuția
 - » Ex.: N task-uri, fiecare task j apelat la un interval T_j are nevoie de un timp C_j de execuție
atunci: $T_j \geq C_1 + C_2 + \dots + C_N$ în cel mai rău caz (toate celelalte N-1 task-uri sunt și ele gata)
- Preemptive: un proces poate fi oprit pentru rularea altui proces
 - Complică implementarea
 - Dar putem face mai bine planificare

- Date de intrare
 - Unul sau mai multe procese
 - Timpii de activare, execuție și deadline pentru fiecare proces
- **Algoritm de planificare:** politica de alocare a proceselor pe unul sau mai multe procesoare
- **Planificare fezabilă:** dacă algoritmul de planificare poate satisface toate constrângerile
- **Algoritm optim:** Un algoritm de planificare care produce un rezultat fezabil (dacă acesta există)

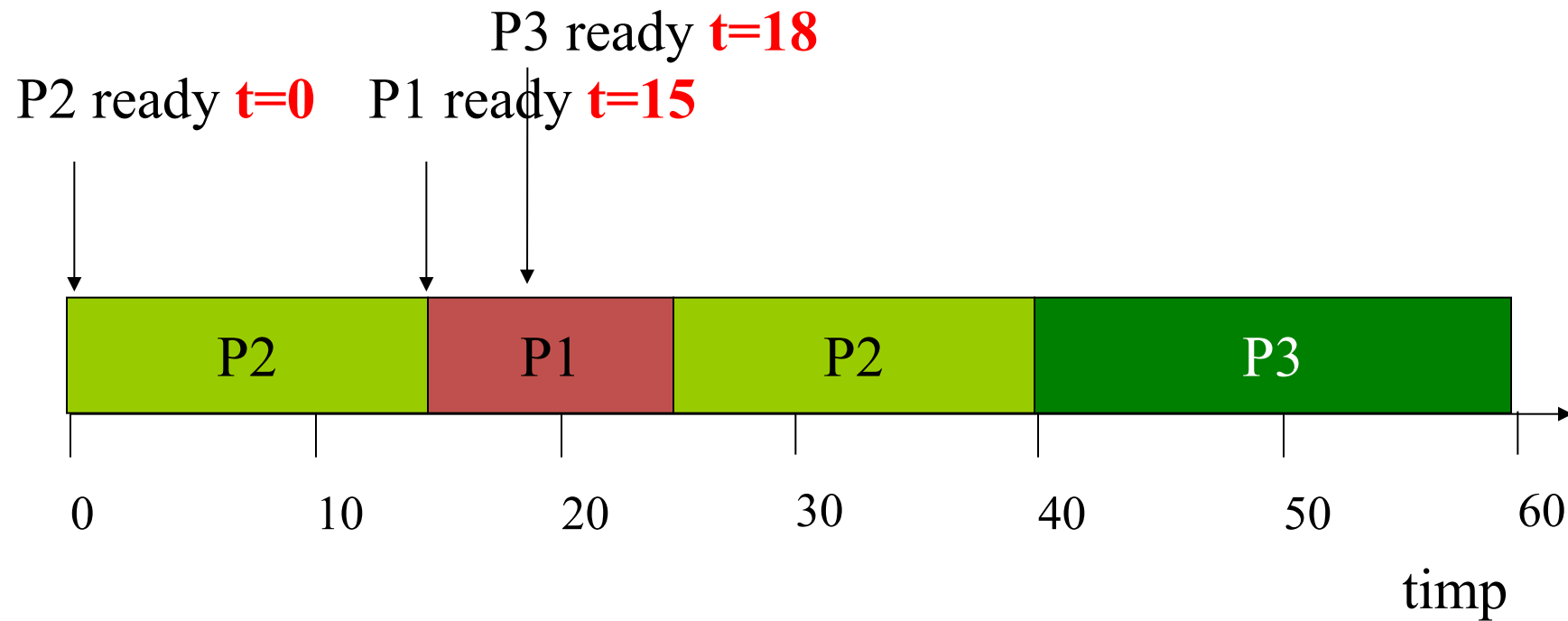
Evaluarea performanțelor algoritmilor de planificare

- Cazul static: planificare off-line care asigură că toate deadline-urile sunt satisfăcute
 - Metrică secundară:
 - » Maximizarea numărului mediu de sosiri devreme
 - » Minimizarea numărului mediu de întârzieri
- Cazul dinamic: nici o garanție a priori că termenul limită va fi satisfăcut
 - Metrică:
 - » Maximizarea numărului de procese care satisfac termenul limită
- Pentru amândouă cazurile:
 - Overhead de planificare minim

- Fiecărui proces i se atribuie o prioritate (static sau dinamic)
 - Atribuirea priorităților se face ținându-se cont de constrângerile de timp
 - Prioritatea statică: atrăgătoare pentru un sistem simplu (ieftin și nu necesită recalculări)
- La un moment de timp, rulează sarcina cu cea mai mare prioritate
 - Dacă rulează un proces cu prioritate mică și sosește un altul cu prioritate mai mare, primul proces este preemptat
- Atribuirea unor priorități corespunzătoare permite tratarea anumitor situații în timp real.

Exemplu

- P1: prioritate 1, timp execuție 10
- P2: prioritate 2, timp execuție 30
- P3: prioritate 3, timp execuție 20

Algoritmi de planificare pe prioritati

- Rate Monotonic Scheduling (RMS)
 - Priorități statice bazate pe perioade de timp
 - » Prioritate mai mare pentru perioade mai scurte
 - Optim, între toți algoritmi de prioritzare statică
- Earliest-Deadline First (EDF)
 - Atribuire dinamică
 - Cu cât e mai aproape termenul unui proces, cu atât e mai mare prioritatea
 - Aplicabil atât pentru sarcinile periodice, cât și pentru cele neperiodice
 - Se recalculează prioritățile la sosirea unei sarcini noi
 - » Mai costisitor în privința overhead-ului obținut la rulare

- Exemplu: mecanism de impunere a unui termen limită pentru a garanta terminarea execuției unei sarcini principale dacă nu există nici un defect și alocarea unei perioade suplimentare de timp pentru intrarea în execuție a unei sarcini alternative (de precizie mai mică) în cazul unei avarii.
 - Dacă nu se produce avaria, timpul suplimentar alocat este reutilizat
- Altă abordare: scenariu de rezervă prevăzut în algoritmul de planificare normal și activat la producerea unei defecțiuni

- Sunt variații în timpii de execuție ai unui proces
 - Unele sarcini pot să termine mai devreme decât era planificat
- Dispecerul de sarcini poate să realoce acest timp pentru alte sarcini
 - Ex. Sarcinile care nu sunt de timp real pot fi rulate în intervalele realocate (idle slot)
 - Și mai bine: folosește timpul suplimentar pentru a garanta terminarea sarcinilor cu constrângeri de timp

Procesarea cu o anumită precizie

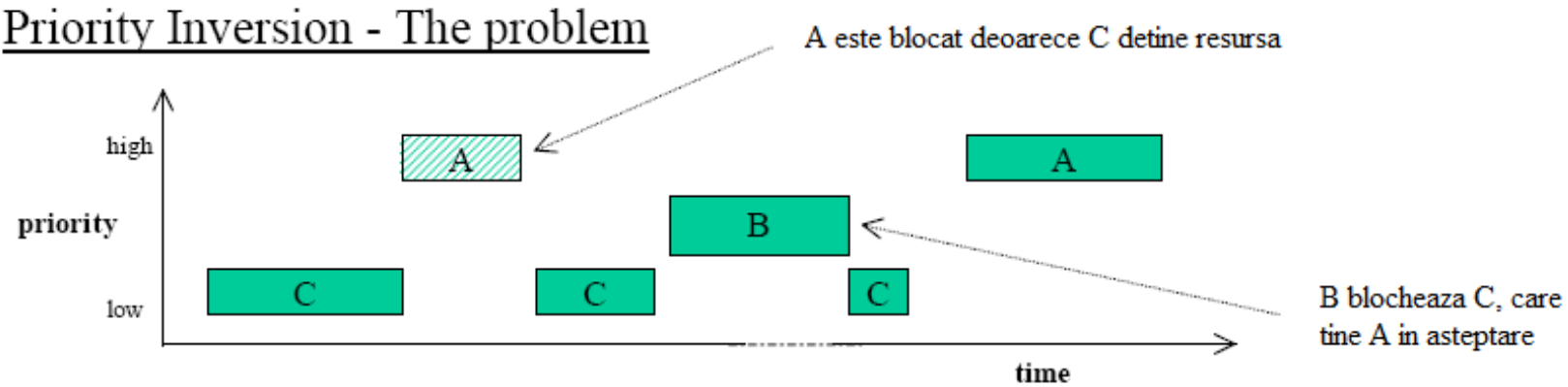
- Ideea principală: aranjează calculele a.î. să se producă rezultate mai precise dacă este mai mult timp la dispoziție
 - Dacă nu este suficient timp există totuși un rezultat de calitate mai proastă în loc de nimic
- Poate fi cuplată cu optimizarea consumului de energie (vezi cursurile anterioare)

- Multitasking-ul nu este perfect
 - Task-urile de prioritate mare acaparează resursele și “înfometează” task-urile cu prioritate mică
 - Task-urile cu prioritate mică împart aceeași resursă cu cele de prioritate mare și le blochează pe acestea din urmă
- Cum tratează un RTOS aceste probleme?
 - Rate Monotonic Systems (frecvență de execuție mare = prioritate mare)
 - Moștenirea priorității

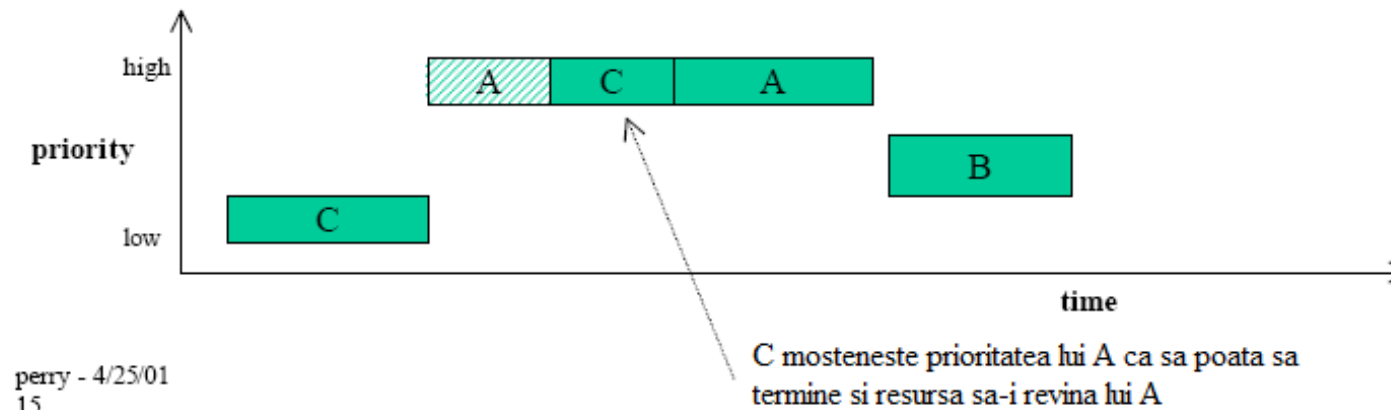
- Priority Inversion / Priority Inheritance
 - Task A și Task C împart aceeași resursă
 - Task A este High Priority
 - Task C este Low Priority
 - Task A este blocat când Task C se execută (adică A ajunge să aibă prioritatea lui C - **Priority Inversion**)
 - Task A va fi blocat pentru și mai mult timp dacă Task B de prioritate medie vine și blochează Task C înainte ca acesta să termine
 - Un RTOS bun detectează această condiție și promovează temporar Task C la High Priority a Task A (**Priority Inheritance**)

Priority Inversion/Inheritance

Priority Inversion - The problem

Priority Inheritance - A solution

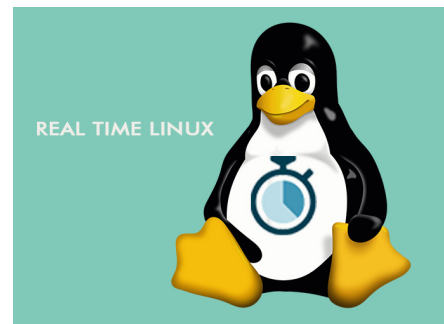

perry - 4/25/01
15

- Extind soluțiile foreground/background
Adaugă:
 - Interfețe de rețea
 - Driveri dispozitive
 - Soluții complexe pentru debugging
- Sunt alegerea cel mai des întâlnită pentru sistemele complexe
- Foarte multe sisteme de operare disponibile deja pe piață.

Câteva exemple de RTOS

- Pentru sisteme mici
 - NuttX
 - TinyOS (Berkeley)
 - ContikiOS
- Sisteme medii
 - FreeRTOS
- Sisteme complexe
 - VxWorks
 - Real-time Linux

- Kernel monolitic
- Scris în o variantă de C, nesC
- Algoritmi, protocoale, drivere, sisteme de fișiere și shell
- Dezvoltat pentru rețele de senzori
- Nu mai este dezvoltat activ

tinyos.net

- Arhitectura pe mai multe niveluri
- Scris în C, dar anumite părți pot fi scrise și în C++
- Servicii pentru device drivers, comunicație și manipularea datelor
- Stiva uIP, device driver loader și system Protothreading
- Protothreads sunt o implementare simplă de multithreading, fără a folosi stiva
- Code replacement la runtime

contiki-os.org/

Exemplu: proces periodic în ContikiOS

```
PROCESS_THREAD(etimer_process, ev, data) {  
    static struct etimer et;  
    PROCESS_BEGIN(); /* set timer to expire after 5 seconds */  
    etimer_set(&et, CLOCK_SECOND * 5);  
    while(1) {  
        PROCESS_WAIT_EVENT(); /* Same thing as PROCESS_YIELD */  
        if(etimer_expired(&et)) { /* Do the work here and restart timer to get it periodic !!! */  
            printf("etimer expired.\n");  
            etimer_restart(&et);  
        }  
    }  
    PROCESS_END();  
}
```

- Creat de Gregory E. Nutt
- Primul release public: feb 2007
- Rulează pe uC si uP de la 8 la 32 de biți
- BSD license
- Amprentă memorie foarte mică (zeci de kB)
- Foarte personalizabil
- Inspirat de Linux/Unix
 - VFS
 - MTD
 - PROCFS
 - NuttShell (nsh)

nuttx.apache.org

- POSIX complaint
- Fully preemptible
- Virtual File System (VFS)
- Loadable kernel modules
- Symmetric Multi-Processing (SMP)
- Realtime scheduling (FIFO, RR, SPORADIC)
- Tickless operation support (lower power consumption)
- Pseudo-terminals (PTY) and I/O redirection

Real-time Linux & VxWorks

- Microcontroller (MMU-less) :
 - uClinux - (kernel < 512KB) cu implementare full TCP/IP
- VxWorks
 - Multitasking
 - IPC – mutex, cozi de mesaje
 - Sistem de fisiere
 - IPV6
 - VxSim – simulator
 - Sisteme care folosesc VxWorks:
 - Boeing 787
 - ASIMO
 - Linksys WRT54G
 - F18 - Super Hornet
 - Mars Reconnaissance Orbiter
 - Spirit & Opportunity Mars Exploration Rovers
 - Deep impact, Stardust

- De unde știu care este cea mai bună soluție pentru aplicația mea?
- Un indiciu important îl primesc de la modul cum ajung datele în sistemul meu
 - Neregulat (o secvență știută dar variabilă de intervale în care primesc date sau evenimente)
 - Rafală (secvență arbitrară limitată la un număr maxim de evenimente simultane)
 - Limitat (interval minim între două intrări succesive de date)
 - Limitat cu rata medie (intervale imprevizibile dar apropiate de o medie globală)
 - Nelimitat (pot să fac doar o predicție statistică)
- Care este I/O-ul critic?
- Există termene limită absolute?

- Exemple din viața reală:
 - Vehicul reutilizabil pentru lansarea sateliților pe orbită
 - Vectorul de control pentru propulsie necesită date care estimează altitudinea odată la 40msec sau racheta devine instabilă
 - *Execuție ciclică.*
 - Navigația și controlul unui submarin.
 - Interfață cu senzori multipli care sunt eșantionați cu rate diferite
 - Informația de la unitatea inerțială de referință este crucială dar temporizarea exactă a datelor de intrare nu este esențială
 - *Schemă de execuție preemptivă de pe un RTOS comercial. Task-urile importante au prioritatea cea mai mare.*

- Sistem de control avionică – are nevoie de date de la suprafețele de control al zborului și de la echipamentul de navigație la fiecare 50ms
 - *Execuție ciclică. Fiecare task rulează până la finalizare. Toate task-urile rulează în serie.*
 - *Ultimele task-uri s-ar putea să nu termine execuția până la apariția întreruperii de 50ms.*
- Microcontroller care operează antene radar și comută între ele pentru a determina poziția unui obiect. Dacă primește semnal, alimentează circuitul de procesare a semnalului.
 - *Polled loop.*

- Multi-tasking implică partajarea resurselor de către mai multe procese
- Fiecare task are contextul propriu de execuție
- Mai multe task-uri se pot combina pentru a forma un program
- Sunt mai multe căi de a implementa multi-taskingul
 - Cyclic Executive
 - Round Robin
 - Sisteme bazate pe priorități
- Unele sisteme sunt construite prin combinarea mai multor concepte RTOS
- Nu există o singură cale care să fie garantat bună pentru implementarea unui sistem embedded dar există cu siguranță căi greșite. Alegeți-vă RTOS-ul potrivit aplicației!